

Äldrenämnden

Delårsrapport 2024

Halvår 1 2024

Innehållsförteckning

Nämndens ansvar och uppgifter	3
Verksamhetschefens kommentarer till resultatet.....	3
Nämndens utvecklingsområden	4
Kvalitet och effektivitet.....	4
Service och bemötande	5
Trygghet och säkerhet.....	6
Måluppfyllelse	6
Mål fastställda av kommunfullmäktige	6
Ekonomi	8
Nettokostnader per volym, anslag och egen regi.....	9
Nettokostnad för anslag och volym	10
Egen regi.....	11
Investeringar.....	12

Nämndens ansvar och uppgifter

Äldrenämnden ansvarar för socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård riktad till kommuninvånare som är 65 år eller äldre. I ansvaret ingår myndighetsutövning, det vill säga utredning och beslut om insatser enligt socialtjänstlag, lag om riksfärdtjänst och lag om bostadsanpassning, beslut om avgifter samt på uppdrag av Region Stockholm utreda ärenden om färdtjänst. Äldrenämndens ansvar omfattar också att tillhandahålla förebyggande insatser, anhörigstöd samt individuella insatser enligt socialtjänstlag och hälso- och sjukvårdslag.

Verksamhetschefens kommentarer till resultatet

De Täbybor som tar del av äldrenämndens insatser är generellt sett positiva till kvaliteten i verksamheten. Resultatet från den brukarundersökning som genomförs varje år ligger till grund för vad verksamheterna utvecklar vidare. När resultatet från årets undersökning presenteras i höst bedöms att förändringarna kommer att vara positiva efter den nedgång som pandemin medförde.

Under våren har en ny kommunal dagverksamhet öppnats, Biblioteksgångens dagverksamhet, som utökar möjligheten för invånare med biståndsbeslut att välja verksamhet. Biblioteksgångens dagverksamhet ska erbjuda äldre en social samvaro med aktiviteter anpassade för just deras behov. Detta är en av flera insatser som bidrar till att minska äldres ensamhet och som stödjer anhöriga som tar hand om närstående med stora behov. Äldrenämndens beslut under våren att upphandla korttidsboende för äldre i närområdet är en annan åtgärd som ytterligare kommer att förenkla för de invånare och deras anhöriga som har behov av stöd genom att bo en kortare period, eller växelvis, på ett korttidsboende i Täbys närområde.

Det ekonomiska utfallet hittills under året visar att äldrenämndens verksamheter bedrivits inom fastställda ramar och prognosen för helåret är en positiv avvikelse med ca 5 mnkr.

En ny socialtjänstlag ska träda ikraft den 1 juli 2025. Arbetet med planeringen av omställningen till den nya lagen har påbörjats inom äldrenämndens verksamheter och kommer att intensifieras under de kommande månaderna. Där kommer äldrenämnden ytterligare förstärka det förebyggande perspektivet för att kunna nå invånarna med stöd även innan de allra största behoven uppkommer.

Nämndens utvecklingsområden

Kvalitet och effektivitet

Brukarnöjdhet är ett prioriterat område inom äldrenämnden. Som ett led i detta har äldrenämndens verksamheter arbetat med att höja svarsfrekvensen i den nationella brukarundersökningen. Det har inneburit möten med anhöriga för att informera om brukarundersökningen, men också återkoppling på föregående års resultat.

Äldrenämndens verksamheter i egen regi har under delåret påbörjat ett arbete med övergången från analoga planeringsmetoder till att implementera ett digitalt planeringsverktyg för hantering av insatser enligt socialtjänstlagen i de särskilda boendena. Fördelarna med att övergå till ett digitalt planeringsverktyg är att brukarnas behov tillgodoses på ett bättre sätt genom bättre planering, vilket också kommer att ge positiva effekter för omsorgspersonalen. Genom verktyget ska medarbetare kunna optimera schemaläggning, övervaka resurser och säkerställa effektiva och kvalitativa utföranden av insatser. Vidare förväntas arbetssättet också underlätta uppföljning.

Det förebyggande arbetet pågår ständigt i äldrenämndens verksamheter. I den nationella brukarundersökningen framgår att äldre personer i allt större utsträckning upplever ensamhet. Den upplevda ensamheten beror oftast inte enbart på brist på sociala kontakter utan kan vara på grund av förlust, avsaknad av vänner eller saknaden av att ingå i ett sammanhang.

Under första delen av året har äldrenämndens verksamheter i egen regi anordnat aktiviteter med fokus på att minska ensamhet. En kommunal dagverksamhet, Biblioteksgångens dagverksamhet, har öppnat vilket stärker tillgången till dagverksamheter att välja mellan för Täbyborna som har biståndsbeslut om insatsen. Biblioteksgångens dagverksamhet anordnar en rad aktiviteter som rörelseträning och sociala aktiviteter. Samverkan har inletts med Svenska kyrkan samt andra som anordnar aktiviteter i kommunen med syfte att förebygga ensamhet.

För att kunna tillhandahålla insatser med god kvalitet behöver medarbetares kompetens kontinuerligt underhållas och utvecklas. Med syfte att stärka språkkunskapen i svenska för medarbetare som har behov, har äldrenämndens verksamheter i egen regi köpt in ett utbildningspaket med fokus på att stärka kunskapen muntligt och skriftligt. Vidare har medarbetare erbjudits att genomgå utbildning för att bli palliativa ombud med syfte att medvetengöra och öka kunskapen kring palliativ vård.

Medarbetare bland biståndshandläggare och undersköterskor i verksamheter i egen regi har fått gå utbildning för att bli Silviacertifierade, som innebär grundutbildning i demenskunskap.

För att stärka första linjens chefer med fokus på arbetsmiljön har projektet Chefoskopet startat. Syftet är att stärka chefskapet inom äldreomsorgen genom att ge dem goda förutsättningar att utföra sina uppdrag samtidigt som de har en hållbar arbetsmiljö.

Som ett led i att säkerställa medarbetares kompetens och identifiera utvecklingsområden har det under delåret genomförts en kompetenskartläggning som utformats lokalt. Den har erbjudits medarbetare, oavsett regiform, i särskilt boende för äldre och inom hemtjänst. Kompetenskartläggningen innebär att tester genomförs muntligt och skriftligt. Syftet med kompetenskartläggningen är att säkerställa att medarbetare har den kompetens som efterfrågas enligt verksamhetens avtalsvillkor och uppdrag.

Uppföljning av verksamheter i såväl privat som egen regi har genomförts under delåret. Resultatet från uppföljningarna visar bland annat att lokala rutiner snabbare behöver uppdateras med gällande lagar eller nya föreskrifter och medicinska behandlingsriktlinjer. Därför har dialog med utförarna skett för att stärka deras kunskaper, vilket också ska leda till högre patientsäkerhet.

Under delåret har arbetet med individuppföljningar som görs inom särskilt boende för äldre och hemtjänst vidareutvecklats och rapporteras nu direkt in i ett digitalt enkätverktyg. Detta ersätter den tidigare pappershanteringen. Det nya arbetssättet innebär att uppföljningarna kan sammanställas och analyseras på ett enklare och effektivare sätt.

Under delåret har ett implementeringsarbete inletts med att förenkla fakturahantering för särskilt boende i privat regi, genom att införa betalfiler baserade på uppgifter som finns i kommunens verksamhetssystem. Syftet med det nya arbetssättet är att minska risken för felaktigheter kring fakturering och att frigöra arbetstid.

En ny socialtjänstlag planeras träda i kraft den 1 juli 2025 och Täby kommun har erhållit statsbidrag för omställningen av den nya lagen. Äldrenämnden har under delåret påbörjat en planering av kartläggning och analys av nuläget som kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Service och bemötande

Utbudet av digital välfärdsteknik ökar ständigt. I ordinärt boende används digitala lås och digitala trygghetslarm. Planeringen och arbetet kring implementeringen av ett nytt trygghetssystem har påbörjats inom äldrenämndens särskilda boenden i egen regi då den nuvarande versionen är föråldrad och behöver uppdateras. I samband med uppdateringen införs också en talfunktion som gör det enklare att ringa internt och kunna se vem som är inloggad via en digital app. Trygghetssystemet innebär att den äldre ska få rätt hjälp i rätt tid. Det går exempelvis att programmera att en signal skickas när en brukare går ut som inte bör gå ut ensam på grund av exempelvis en demenssjukdom i sen fas.

En fungerande samverkan förutsätter tillgång till relevant information, och att nå ut med information till utförare inom äldrenämndens verksamheter är viktigt. Under våren har ett digitalt samarbetsrum för äldrenämndens utförare vidareutvecklats genom att kommunikationen ut till utförarna förenklats. Numera skickas aviseringar ut till utförare när ny information finns aktuell i portalen och utförarna kan själva gå in

och ta del av informationen. Tidigare skickades det ut mejl med all information.

Trygghet och säkerhet

Äldreomsorgen ska vara trygg och säker i Täby kommun. Därför har samverkan mellan verksamheterna i egen regi och kommunens övergripande it- och säkerhetsfunktion gällande jourberedskap förstärkts ytterligare. Syftet med jourberedskapen är att öka patientsäkerhet och trygghet för brukarna.

För att Täby kommuns äldre brukare ska kunna ta del av sin kommunala service, behöver det finnas en planering vid en eventuell kris. Inom äldrenämndens verksamheter i egen regi har arbetet med att ta fram och vidareutveckla befintliga kontinuitetsplaner pågått under våren, detta för att ytterligare stärka förmågan att upprätthålla stöd och service även vid allvarliga händelser.

Varje år anordnas en Senior dag där företag, organisationer och föreningar informerar besökare om strategier, upptäcka aktiviteter med mera. Arbetet med planeringen av dagen har påbörjats och temat i år är trygghet och säkerhet.

Mot bakgrund av utmaningar som hälso- och sjukvården står inför har äldrenämnden utifrån Socialstyrelsens nationella handlingsplan påbörjat arbetet med framtagandet av en lokal handlingsplan anpassad för äldrenämnden. Utifrån Socialstyrelsens material anpassat för kommuner och regioner, har verksamheterna i egen regi gjort en nulägesanalys och utifrån den gjort en prioriteringslista över aktiviteter som planeras genomföras till hösten.

Måluppfyllelse

Mål fastställda av kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmål som är gemensamma för alla nämnder, kommunstyrelsen och de kommunala bolagen. För styrning av äldrenämndens verksamheter under 2024 har kommunfullmäktige fastställt två mål.

Prognosen för äldrenämndens mål är att ett mål kommer att uppnås och ett mål är på väg att uppnås. Prognosen för den sammantagna måluppfyllelsen för nämnden vid årets slut är god. Den sammantagna bedömningen är att nämnden med hjälp av inplanerade arbetsätt bidrar till att kommunen kommer att uppnå majoriteten av målen.

Prognosticerad måluppfyllelse och kommentarer till nämndmålen redovisas nedan.

Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun

Invånare med stöd och insatser har bättre förutsättningar för en gynnsam livssituation

 På väg att uppnås

Kommentar

Måluppfyllelsen bedöms med hjälp av tre indikatorer. Bedömningen att målet är på väg att uppnås grundas på att en indikator prognostiseras överträffa indikatorvärdet och att två indikatorer bedöms få resultat som ligger strax under indikatorvärdena vid årets slut.

Nämndindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall delår 2024	Indikatorvärde
Andel brukare inom hemtjänsten som anser att det är ganska eller mycket tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten (nationell brukarundersökning Socialstyrelsen)	80 %	83 %		Minst 80 %
Andel fullföljda processer i Senior alert på särskilt boende (Senior alert)	66 %	63 %	72 %	Minst 74 %
Andel brukare inom särskilt boende som anser att det är ganska eller mycket tryggt att bo i äldreboende (nationell brukarundersökning Socialstyrelsen)	85 %	83 %		Minst 86 %

För indikatorn Senior alert görs riskinventering av brukare vid inflyttning till särskilt boende. Utfallet vid delåret visar på en förbättring jämfört med tidigare utfall, men indikatorvärdet uppnås inte. Aktiviteter är planerade för att stödja utförarna i deras arbete med att genomföra och dokumentera åtgärder som ligger till grund för statistiken och indikatorvärdet förväntas uppnås på sikt. Indikatorvärdet är satt utifrån en nivå baserat på den nationella ambitionsnivån för arbetet.

För att öka deltagandet i den nationella brukarundersökningen har det genomförts aktiviteter som inneburit möten med anhöriga för att informera om brukarundersökningen, men också att delge föregående års resultat. Aktiviteter genomförs hos utförare av hemtjänst och särskilt boende i alla regiformer för att både öka deltagandet i undersökningen och utfallet vad gäller resultat. En ökad medvetenhet om att resultaten används till förbättringar bedöms kunna bidra till att de som svarar faktiskt också kommer att uppleva en ökad trygghet.

Verksamheter som finansieras av Täby kommun håller hög kvalitet

Äldre med stöd och insatser är nöjda med dess kvalitet

 Uppnås

Kommentar

Måluppfyllelsen bedöms med hjälp av två indikatorer. Bedömningen att målet kommer att uppnås grundas på att indikatorernas utfall förväntas överstiga indikatorvärdena vid årets slut.

Nämndindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall delår 2024	Indikatorvärde
Andel brukare av hemtjänst inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med insatsen som helhet (nationell brukarundersökning Socialstyrelsen)	84 %	82 %		Minst 81 %
Andel brukare av särskilt boende inom äldreomsorgen som är ganska eller mycket nöjda med insatsen som helhet (nationell brukarundersökning Socialstyrelsen)	76 %	76 %		Minst 78 %

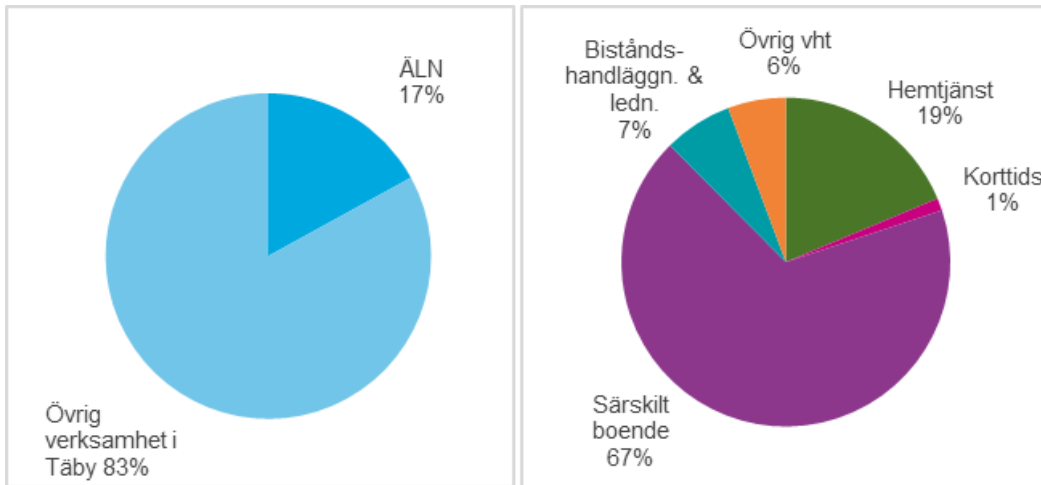
Det pågår insatser för att upprätthålla och höja den upplevda nöjdheten hos brukare inom äldreomsorg. Detta genom satsningar på att förbättra personalens bemötande och utbildning, men även åtgärder för att utveckla brukares möjlighet att påverka utformningen av sin insats. Exempel på aktiviteter är den kompetenskartläggning som erbjuds oavsett regiform för särskilt boende och hemtjänst för att säkerställa att medarbetare har rätt kompetens. Detta bedöms vara viktiga åtgärder för att upprätthålla och öka nivån av nöjdhet inom hemtjänst och särskilt boende.

Under pandemin sjönk nöjdheten med särskilt boende nationellt sett. Då effekterna av pandemin avtar, bedöms nöjdheten sakta återgå till nivåer som uppnåddes innan pandemin. Bedömningen är att indikatorvärdena kommer att uppnås när resultatet från brukarundersökningen presenteras under hösten.

Ekonomi

Äldrenämndens budgeterade nettokostnader uppgår till 769,6 mnkr inklusive överförda budgetavvikelser från föregående år, vilket motsvarar 17 % av kommunens totala budgeterade nettokostnader. Fördelningen av nämndens budgeterade nettokostnader per verksamhet framgår av nedanstående diagram. Jämfört med föregående år har övrig verksamhet ökat med tre procentenheter i och med starten av social dagverksamhet i egen regi. Hemtjänstens andel har minskat med tre procentenheter efter anpassning till minskade volymer.

Nämndens andel av kommunens budgeterade nettokostnader och fördelning av budgeterad nettokostnad per verksamhet 2024

Prognosen för äldrenämnden år 2024 är en positiv avvikelse med 4,9 mnkr vilket motsvarar 1 % av budgeterade nettokostnader. Prognosen innehåller en positiv volymavvikelse med 11,5 mnkr. För anslagsfinansierad verksamhet prognostiseras en positiv avvikelse med 3,9 mnkr och för egen regi prognostiseras en negativ avvikelse med 10,5 mnkr.

Den positiva avvikelsen för volymer beror huvudsakligen på färre hemtjänstinsatser än budgeterat medan den positiva avvikelsen för anslag främst beror på lägre kostnader för upphandlade larm.

För egen regi beror den prognostiserade negativa avvikelsen i huvudsak på underskott i särskilt boende.

Nettokostnader per volym, anslag och egen regi

Fördelning av nettokostnader på anslag, volym och egen regi framgår av nedanstående sammanställning.

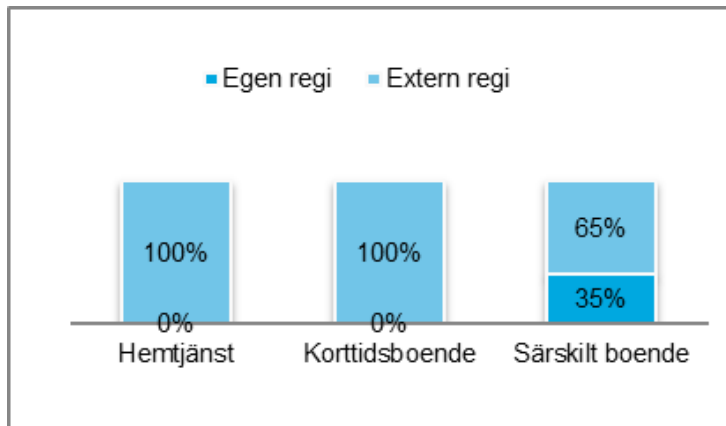
ÄLN	Utfall juli	Budget juli	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse-prognos helår	
(mnkr)	2024	2024	2024	2024	mnkr	%
Anslag	-65,0	-66,1	-130,9	-134,8	3,9	3 %
Volym	-362,9	-370,6	-624,2	-635,7	11,5	2 %
Egen regi	-10,3	-2,2	-9,6	0,9	-10,5	
Nettokostnader	-438,2	-438,9	-764,7	-769,6	4,9	1 %

Budget 2024 har minskats med 0,9 mnkr genom överföring av tidigare års budgetavvikelse

Nettokostnad för anslag och volym

Nettokostnader för volym baseras på en genomsnittlig ersättning (peng) per brukare/dygn/dag/timme/insats. Nettokostnader under anslag omfattar kostnader som inte fördelas utifrån volym.

Nämndens fördelning av budgeterade nettokostnader per verksamhet och regiform 2024

Fördelningen mellan extern regi och egen regi är i det närmaste oförändrad jämfört med budget 2023.

Fördelningen av nettokostnader per verksamhet framgår av nedanstående sammanställning.

ÄLN	Utfall juli 2024	Budget juli 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Avvikelseprognos helår	
(mnkr)					mnkr	%
Anslag	-65,0	-66,1	-130,9	-134,8	3,9	3%
Volym						
Hemtjänst	-71,1	-78,4	-121,9	-134,6	12,8	9 %
Korttidsboende	-5,6	-5,4	-9,7	-9,4	-0,3	3 %
Särskilt boende	-283,4	-282,7	-487,3	-484,7	-2,6	1 %
Övriga volymer	-2,8	-4,1	-5,4	-7,0	1,6	23 %
Summa volym	-362,9	-370,6	-624,2	-635,7	11,5	2 %
Nettokostnader	-427,9	-436,7	-755,2	-770,5	15,4	2 %

Prognosen för anslagsfinansierad verksamhet inom äldreomsorgen är en positiv avvikelse med 3,9 mnkr. Anledningen till den positiva avvikelseprognosen är främst att kostnaden för upphandlade larm i ordinärt boende är lägre än budgeterat. Samtidigt prognostiseras högre kostnader än budgeterat för turbundna resor beroende på ökad dagverksamhetsvolym.

Övriga volymer innefattar dagverksamhet och boendestöd. Prognosen för boendestöd

är ett utfall i nivå med budget, medan den för dagverksamhet är en positiv budgetavvikelse. I verksamhetsplanen kalkylerades för social dagverksamhet under hela året. Denna startade istället först under maj månad.

Nedan redovisas volymer och nyckeltal för äldreomsorgen.

ÄLN	Prognos helår	Budget helår	Avvikelseprognos helår		Utfall helår 2023
			antal	%	
Volymer och nyckeltal	2024	2024			
<i>Volym</i>					
Hemtjänst (insatser)	2 270 844	2 499 348	-228 504	9 %	2 373 204
Korttidsboende (dygn)	3 682	3 660	22	1 %	3 926
Särskilt boende (årsplatser)	710,5	700,0	10,5	2 %	685,4
<i>Snittkostnad (kr netto)</i>					
Hemtjänst (per insats)	-53,7	-53,9	0,2	0 %	-51,3
Korttidsboende (per dygn)	-2 609	-2 557	-53	2 %	-2 493
Särskilt boende (per årsplats)	-685 827	-692 420	6 593	1 %	-650 361

Första halvåret har färre hemtjänstinsatser än budgeterat återrapporterats. Prognosen är att volymerna kommer att öka något under resten av året, men den sammantagna volymen beräknas ändå ligga under budgeterad nivå. Tillsammans med en snittkostnad nära budget, innebär det en positiv prognosavvikelse med 12,8 mnkr.

För särskilt boende är utfallet i år det omvända, med fler brukare än beräknat och årsprognosen ligger över budget. Snittkostnaden avviker också något från budget, främst beroende på högre avgiftsintäkter. Sammantaget betyder det en negativ årsavvikelse med 2,6 mnkr.

För korttidsboende prognostiseras en volym nära budget men till en något högre snittkostnad.

Egen regi

I budgeten för egen regi ingår intäkter och kostnader för den verksamhet som Täby kommun bedriver i kommunal regi inom äldreomsorgen. Av nedanstående sammanställning framgår utfall, överföring av budgetavvikelse (föregående års över- och underskott) och avvikelse per resultatenhet. Som jämförelse finns resultatenheternas budgetomslutning.

ÄLN	Utfall juli	Prognos helår exkl. överf. budgetavvik.	Överföring av budgetavvik.	Avvikelse- prognos helår	Budget- omslutning
(mnkr)	2024	2024	2024	2024	2024
Särskilt boende	-9,8	-9,0	-0,1	-9,1	192,5
Natt- och larmpatrull	-0,2	-0,2	-0,8	-1,0	13,4
Seniorcenter	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2
Dagverksamhet	-0,2	-0,4	0,0	-0,4	1,1
Nettokostnader	-10,3	-9,6	-0,9	-10,5	210,1

Budget 2024 har minskats med 0,9 mnkr genom överföring av tidigare års budgetavvikelse

Särskilt boende

För särskilt boende i egen regi prognostiseras ett sammanlagt underskott på 9,1 mnkr, varav 0,1 mnkr är underskott som överförs från 2023. I prognosen har en beräknad kvalitetspeng på sammanlagt 5,7 mnkr inkluderats.

Johannas trädgård prognostiserar ett överskott på 2 mnkr (varav 2 mnkr överförs från 2023) medan Tibblehemmet prognostiserar ett underskott på 10,1 mnkr (varav -2,0 mnkr överförs från 2023). Avvikelsen beror främst på högre lönekostnader än budgeterat. Attundagården prognostiserar ett underskott på 0,9 mnkr (varav -0,1 mnkr överförs från 2023).

Natt- och larmpatrull

För natt- och larmpatrullens verksamhet prognostiseras ett underskott på 1,0 mnkr, varav 0,8 är ackumulerat underskott överfört från 2023. Verksamheten ses över för att klargöra om befintligt anslag är på den nivå som krävs för att kunna leverera beställda insatser.

Seniorcenter

Verksamheten på Seniorcenter bedöms kunna drivas med en ekonomi i balans under 2024.

Dagverksamhet

Under maj månad startade social dagverksamhet i egen regi på Biblioteksgången i centrala Täby. På grund av uppstartskostnader prognostiseras ett underskott på 0,4 mnkr för 2024.

Investeringar

Nedan redovisas en sammanställning av nämndens investeringar i inventarier samt kommunstyrelsens investeringar i fastigheter som nämnden nyttjar.

Årets investeringar prognostiseras till 3,9 mnkr vilket är enligt budget.

Tabellen redovisar utfall till och med juli, årets prognos och budget samt avvikelseprognos för 2024.

Information om vad varje projekt avser framgår av verksamhetsplanen för 2024 som beslutades i kommunfullmäktige den 27 november 2023.

ÄLN	Utfall juli	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse- prognos
(mnkr)	2024	2024	2024	2024
Inventarier	0,5	2,4	2,4	0,0
<i>Kommunstyrelsens investeringar som genomförs för nämnden</i>				
<i>Årliga anslag</i>				
Verksamhetsanpassningar	0,6	1,5	1,5	0,0
Summa investeringar	1,1	3,9	3,9	0,0